

**ХОТИН-ҚИЗЛАР МЕҲНАТ САМАРАДОРЛИГИНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ПСИХОЛОГИК
АСОСЛАРИ**

Сирожиддинова Фируза Хосилбековна

Андижон давлат педагогика институти

Ф.ф.д.(PhD)

***Аннотация:** Жамият интеллектуал салоҳиятини юксалтириши, маънавий-ахлоқий даражасини оширишига ҳисса қўиши ҳар бир оиланинг бурчидир. Оилада хотин-қизларнинг роли катта. Эндигина улгайиб келаётган ёш авлод, аввало, оилада тарбия топади. Хотин - қизларимизнинг қандай интеллектуал салоҳиятга эга эканлиги, бугунги ва эртанги кунимизни белгилаб беради. Жамият ривожланиши учун олиб борилаётган ислоҳотлар негизида ҳам айнан ана шундай мафкура яширинган.*

***Калит сўзлар:** жамият, меҳнат, интеллектуал, салоҳият, ахлоқий даража, ёш авлод, хотин-қизлар, оила, ислоҳот, маънавий даража*

***Аннотация:** долг каждой семье - повысить интеллектуальный потенциал общества, способствовать повышению духовно-нравственного уровня. Роль женщины в семье велика. Молодое поколение, которое только подрастает, воспитывается, прежде всего, в семье. То, каким интеллектуальным потенциалом обладают наши женщины, определяет сегодняшний и завтрашний день. Именно такая идеология также скрывается на основе реформ, проводимых для развития общества.*

***Ключевые слова:** общество, труд, интеллектуальный, потенциал, нравственный уровень, молодое поколение, Женщины, Семья, реформа, духовный уровень*

Annotation: *it is the duty of each family to raise the intellectual potential of society, to contribute to increasing the spiritual and moral level. The role of women in the family is great. The younger generation, who is just growing up, is brought up, first of all, in the family. What intellectual potential our women have determines today and tomorrow. It is such an ideology that is also hidden on the basis of the reforms carried out for the development of society.*

Keywords: *society, labor, intellectual, potential, moral level, younger generation, Women, Family, reform, spiritual level*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 декабрдаги ПФ-5597- сонли фармонига асосан ушбу соҳадаги ишларнинг ҳолати хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, улар билан мақсадли ишларни ташкил этиш, оилаларда маънавий-ахлоқий муҳитни мустаҳкамлаш ва соғломлаштиришнинг самарали механизмларини яратишга тўсқинлик қилаётган бир қатор тизимли муаммо ва камчиликлар мавжудлигидан далолат бераётгани ва уларни бажариш юзасидан қатор ишлар амалга оширилаётгани бежизга эмас¹.

Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш мақсадида, шунингдек, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгилаб берилган вазифаларни инобатга олган ҳолда: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятининг устувор йўналишлари этиб белгиланди:

биринчидан, хотин-қизларни қўллаб-қувватлашга доир давлат сиёсатининг самарали амалга оширилишини таъминлаш, уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда уларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги роли ва фаоллигини ошириш;

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 декабрдаги ПФ-5597- сонли фармони

иккинчидан, хотин-қизларнинг муаммоларини ўз вақтида аниқлаш, ёрдамга муҳтож бўлган ва оғир ижтимоий аҳволга тушиб қолган хотин-қизларнинг, шу жумладан, ногиронлиги бўлган аёлларнинг манзилли рўйхатларини тузиш, уларга ижтимоий-ҳуқуқий, психологик ва моддий ёрдам кўрсатиш;

учинчидан, хотин-қизларнинг бандлигини таъминлаш, меҳнат шaroитларини яхшилаш, хотин-қизларни, айниқса, қишлоқ жойлардаги ёш қизларни оилавий ва хусусий тадбиркорликка, ҳунармандчиликка кенг жалб этиш масалаларида ҳар томонлама манзилли қўллаб-қувватлаш;

тўртинчидан, хотин-қизлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш, биринчи навбатда, ҳуқуқбузарликка мойиллиги бўлганлар билан яқка тартибда иш олиб бориш ҳамда жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинган хотин-қизларнинг ижтимоий реабилитацияси ва мослашиши бўйича чора-тадбирларни амалга оширишда давлат органлари ва фуқаролик жамияти институтлари билан яқин ҳамкорликни таъминлаш каби вазифаларнинг юклатилиши жамиятда аёлларнинг ролини юқори эканлигини кўрсатади.

Шу боис Президентимиз томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббус муҳим аҳамият касб этади. Шулардан, бешинчи ташаббус хотин-қизларни иш билан таъминлаш масалаларини назарда тутгани жамиятда хотин қизларни ролини ўз-ўзидан очиб беради. Бугун дунё ҳамжамияти билан ҳамнафас яшар эканмиз, хотин-қизларни ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатдан қўллаб қувватлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аёлларни касбий, жисмоний, маънавий ва интеллектуал савиясини юксалтириш умуммиллий сиёсатнинг ажралмас қисмига айланганини кўриб борамиз. Шу боисдан хотинқизларнинг барча соҳаларда фаоллигини ошириш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. “Соғлом авлод учун” жамғармаси, “Тадбиркор аёл” уюшмаси, “Қизил ярим ой” жамияти, “Оила” илмий-амалий марказларининг ташкил этилиши барчаси аёлларимизга жамиятимиз томонидан берилган имкониятлардан биридир.

Жамият интеллектуал салоҳиятини юксалтириш, маънавий-ахлоқий даражасини оширишга ҳисса қўшиш ҳар бир оиланинг бурчидир. Оилада хотин-қизларнинг роли катта. Эндигина улғайиб келаётган ёш авлод, аввало, оилада тарбия топади. Хотин - қизларимизнинг қандай интеллектуал салоҳиятга эга эканлиги, бугунги ва эртанги кунимизни белгилаб беради. Жамият ривожланиши учун олиб борилаётган ислоҳотлар негизида ҳам айнан ана шундай мафкура яширинган. Тўғри ҳали ечилмай қолмай масалалар талайгина бироқ, ҳар бир шахс ўз устида тинимсиз ишлашни давом этаркан экан муаммолар ўз ечимини топиб боради. Ҳукуматимиз ташаббуси билан олиб борилаётган ишлар таъсирчанлиги ошириш яна янги бир нарсани кашф этишга ўрин қолдирмайди. Дунёда жуда фойдали, айрим ҳолларда эса бугунги кунда тенги топилмётган нарсалар айнан аёл ихтирочилар томонидан яратилаётганини тан олишимиз керак. Мисол қилиб айтганда, бугун Wi-Fi деб танилиб кетган сирли алоқа воситасини 1941 йилда Хеди Ламар исмли аёл патентлаган, 1845 йилда Сара Метер томонидан сувости кемасидан бошқа объектларни кузатиш ва шу объектгача бўлган масофани аниқлаш мосламасини биринчи бўлиб патентлаган, Джозефина Кокрейн 1886 йилда идиш товоқ ювиш машинасини ўйлаб топиши билан миллионлаб уй бекаларининг меҳнати анча енгиллашган, йўлларда шовқинни пасайтиришда 1971 йилда Эл Долорес Джонс ўз ихтироси билан ёрдам берган¹. Иқтидорли, интеллектуал салоҳиятга эга хотин-қизларимизни тегишли соҳаларда хорижий мамлакатлар олий ўқув юртлари, илмий марказ ва саноат корхоналарига стажировкаларга боришлари ҳамда халқаро анжуманлар, семинарлар, ярмаркалар кўрғазмаларда қатнашишлари юртимизнинг инновацион фаолиятини янада юксалтиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади².

Аёлларнинг уй - рўзғор, бола - чақа билан боғлиқ бўлган юмишларидан, фарзандлар тарбиясидан, ўз оиласидан узоқлашмаган ҳолда оила даромадини кўпайтиришда ўз улушини қўшиши, уйда туриб ҳам меҳнат билан банд

¹ www.gazeta.uz

² www.uza.uz

бўйлишини таъминлаш борасида қатор ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, хотин-қизларимиз тадбиркорлигини қўллаб – қувватлаш, имтиёзли кредитларининг жорий этилиши берилгани имкониятлар деб очасидир.

АДАБИЁТЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 декабрдаги ПФ-5597- сонли фармони
2. www.gazeta.uz
3. www.uza.uz